

BENITA FERRERO-WALDNER: „...NE ANGAJĂM SĂ AJUTĂM REPUBLICA MOLDOVA...”

*Discursul Comisarului European pentru Relații Externe și Politica
de Vecinătate în plenul Parlamentului
Republicii Moldova din 27 noiembrie 2009*

**Stimate Domnule Președinte,
Stimați deputați,
Doamnelor și Domnilor,**

Aș vrea să aduc mulțumiri Președintelui Mihai Ghimpu și liderilor partidelor parlamentare pentru invitația lor de a adresa un mesaj acestei distinse adunări. Am o deosebită plăcere să fiu din nou la Chișinău și să discut cu Dumneavoastră despre viitoarele mari oportunități în relațiile dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Deja timp de 10 ani lucrăm împreună pentru consolidarea relațiilor noastre, intensificarea cooperării, în chestiunile de politică externă și de securitate, precum și în vederea apropierii piețelor și popoarelor noastre. Eforturile noastre comune s-au soldat cu multe succese, în special după semnarea Planului de Acțiuni PEV UE-RM în februarie 2005.

Relațiile noastre se dezvoltă în linie ascendentă, devin mai profunde și putem vedea rezultatele în impactul asupra societății și economiei voastre. Progrese se înregistrează, deși reformele au o cale lungă de parcurs în cazul în care țara dumneavoastră urmează să obțină beneficiile depline ale unor relații mai strânse cu UE.

În urma alegerilor parlamentare din aprilie, au fost amânate o serie de reuniuni

politice importante între Uniunea Europeană și Republica Moldova, ceea ce a împiedicat, oarecum, progresul. Țara dumneavoastră trece printr-o perioadă dificilă și noi înțelegem că, în aceste timpuri, nu este deloc ușor să se mențină un dialog politic semnificativ.

După cum bine știți, Uniunea Europeană este o uniune bazată pe respectarea drepturilor omului, pe democrație și pe supremația legii. Credem că acestea sînt valorile care oferă oamenilor cea mai bună calitate a vieții, oriunde ar trăi; și, prin eliberarea potențialului fiecăruia dintre cetățenii unei țări, aceste valori universale dețin și cheia succesului economic.

Iată de ce noi activăm după aceste principii în relațiile noastre cu toate celelalte state și, de aceea, insistăm să primim un angajament clar de aderență la aceste valori înainte de a purcede la oferta de aprofundare a relațiilor noastre, inclusiv la negocierile unui nou acord.

Din partea noastră, ne angajăm să ajutăm Republica Moldova să se refacă după perioada electorală și postelectorală dificilă. Acest lucru va fi unul crucial atât pentru stabilizarea socială cît și pentru cea politică a țării. Forțele politice ar trebui să înceapă dezvoltarea unei culturi bazate pe

respectul reciproc între majoritate și opoziție, cu un sistem echitabil de frâne și contrabalante. Țara voastră are nevoie de această capacitate a tuturor partidelor politice să acționeze împreună pe timp de criză în interesul poporului. Pentru a sprijini acest lucru, Comisia Europeană a fost promptă în adoptarea unui "Pachet pentru susținerea democrației" în Republica Moldova. Salutăm constituirea Comisiei de anchetă însărcinate să efectueze o investigare imparțială, transparentă și efectivă a evenimentelor de după 5 aprilie. Prin intermediul "Pachetului pentru susținerea democrației" putem ajuta Comisia de anchetă să-și îndeplinească mandatul, dacă ea dorește, punându-i la dispoziție expertiza tehnică.

Regretăm timpul pierdut în cursul procesului electoral. Dar în prezent, avem o situație nouă. Alegerile repetate din 29 iulie au transmis un semnal pozitiv puternic privind situația democrației în R. Moldova. Angajamentele pe care am dorit să le vedem în ceea ce privește respectarea drepturilor omului, democrația și supremația legii acum, într-adevăr, s-au confirmat. Și vedem apariția unui consens promițător atât în societatea moldovenească, cât și în Uniunea Europeană în ceea ce privește consolidarea legăturilor noastre. Toate acestea mă încurajează să sper că acum putem să ne întoarcem la abordarea problemelor cu care se confruntă Republica Moldova. Trebuie să recuperăm timpul pierdut!

**Stimate Domnule Președinte,
Stimați deputați,
Doamnelor și Domnilor,**

UE dorește să accelereze dezvoltarea relațiilor sale cu Republica Moldova, valorificând deplin toate oportunitățile pe care le oferă Parteneriatul Estic.

Am plăcerea să vă spun că Guvernul Republicii Moldova este de acord cu necesitatea introducerii unei noi dinamici în relațiile noastre. Și acum, după ce R. Moldova a restabilit tratamentul egal al tuturor cetățenilor UE în cadrul politicii vizelor, sîntem gata să începem discuții serioase referitor la viitoarea noastră cooperare.

Prima prioritate este negocierea unui acord nou pentru a înlocui și a depăși Acordul de Parteneriat și Cooperare existent. Acest acord nou trebuie să includă printre altele obiectivul unei Zone de liber schimb aprofundate și comprehensive între Republica Moldova și UE. Nu din cauza că acesta este sfîrșitul propriu-zis, ci deoarece este cel mai puternic imbold de promovare a comerțului, de atragere a mai multor investiții străine și, astfel, de dezvoltare a potențialului vostru creativ pentru a oferi perspective și locuri de muncă tinerelor generații. Tratatările preparatorii reușite cu principalul vostru negociator și acordul ambelor părți de a organiza prima rundă de negocieri la 12 ianuarie 2010 sînt pași înainte foarte importanți. Dacă Moldova va demonstra disponibilitate și abilitate de a se conforma angajamentelor ce vor apărea în cadrul acestor negocieri, noi vom propune să denumim acest fundament juridic nou pentru relațiile noastre drept "Acord de asociere", așa cum este prevăzut în Parteneriatul Estic.

După cum am menționat, principalele domenii de îngrijorare ale Uniunii Europene sînt respectarea drepturilor omului și procesul de reformă politică. Acestea susțin angajamentul nostru față de dumneavoastră prin Parteneriatul Estic. Consolidarea tranziției Republicii Moldova spre o democrație pluralistă completă va fi o

provocare, dar va aduce multe beneficii. Interesul Guvernului dumneavoastră în explorarea posibilității de stabilire a unui dialog regulat cu Uniunea Europeană în domeniul drepturilor omului, ne oferă speranța că Republica Moldova intenționează să realizeze un progres durabil referitor la aceste chestiuni cruciale.

Desigur, nici un efort de îmbunătățire a situației cetățenilor Moldovei nu ar putea fi numit un succes fără o perspectivă clară de îmbunătățire economică. Stabilirea unei Zone de liber schimb aprofundate și comprehensive între țara dumneavoastră și Uniunea Europeană va aduce reforme structurale, ceea ce nu va fi ușor de la început - dar ar putea, cu timpul, să aducă mari beneficii economice pentru poporul dumneavoastră. Vinerea trecută, Comisia a discutat la nivel tehnic cu partea moldovenească perspectivele unei Zone de liber schimb Moldova-UE. Ele sînt bune, dar ritmul progresului va depinde de abilitatea R. Moldova de a implementa măsurile necesare. Pentru a avansa cît mai mult aceste pregătiri, am convenit la o abordare pas cu pas. Noi propunem elaborarea unei foi de parcurs pentru a identifica acțiunile necesare care vă vor ajuta să vă pregătiți de asumarea angajamentelor pe care le va implica Zona de liber schimb aprofundată și comprehensivă.

Noi știm că circulația mai liberă în Europa este foarte importantă pentru cetățenii R. Moldova. Am putea întreprinde, treptat, pași privind simplificarea în continuare a condițiilor de călătorie pentru a atinge obiectivul pe termen lung de a călători fără vize în Uniunea Europeană, în cazul în care vor fi aplicate condiții pentru o mobilitate securizată și bine gestionată. Instituirea unui Centru pilot comun de

aplicare a vizelor în 2007, Acordurile de readmisie și facilitare a regimului de vize din 2008 și Parteneriatul nostru de mobilitate constituie un start bun. Noi încurajăm R. Moldova să intensifice procesul de reforme în domeniul justiției, libertății și securității, care sînt esențiale pentru orice discuție viitoare referitor la călătoriile fără vize.

Probabil, provocarea cea mai imediată cu care se confruntă Republica Moldova este criza economică și financiară profundă și noi sîntem gata să ajutăm, în special prin asistență financiară directă. Comisia Europeană deja s-a angajat să pună la dispoziție o asistență macro-financiară foarte substanțială, suplimentar față de viitorul acord cu FMI. Cu finanțarea noastră pentru R. Moldova, stabilită să sporească ulterior, și cu finanțarea de la alți donatori care își sporesc eforturile, vom avea nevoie de consolidarea sinergiilor între donatori. Guvernul R. Moldova va avea de jucat un rol în asigurarea unei conduceri puternice pentru coordonarea asistenței financiare. Salut eforturile care au fost deja depuse în această privință.

În final, rămînem la fel de interesați de susținerea eforturilor în găsirea unei soluții pentru problema transnistreană care va continua să submineze R. Moldova, exceptînd cazul în care va fi soluționată. Salut eforturile noului guvern în formularea unei noi politici referitor la posibilele variante de acțiuni cu Transnistria. Măsurile de consolidare a încrederii, sponsorizate de UE, și vizibilitatea sporită atît a Republicii Moldova, cît și a Uniunii Europene în Transnistria și-ar putea juca rolul în obținerea reglementării. Ca și guvernul dumneavoastră, noi credem că "5+2" este singurul format viabil pentru o soluționare durabilă.

**Die Președinte,
Stimați deputați,
Doamnelor și Domnilor,**

Moldova se confruntă cu provocări enorme pe mai multe fronturi - economic, financiar, social și politic. Dar ea nu este singură, atâta timp cât acționează în interesul propriu prin eforturi continue și determinate pentru stabilizarea situației sale interne. Am deplina încredere că vă veți ocupa de reformele dificile în continuare, deoarece știți că ele sînt cruciale pentru

viitorul dumneavoastră succes.

Permiteți-mi să-mi împărtășesc viziunea Eu văd o Moldova prosperă, societatea ei reconciliată și integritatea ei teritorială restabilită. Istoria de reconciliere și unificare a Europei din ultima jumătate de secol are să ne ofere o lecție. Ea ne-a adus prosperitate și stabilitate și, împărtășindu-ne experiența cu dumneavoastră, noi sperăm să vă bucurați pe deplin de aceleași beneficii.

Vă mulțumesc pentru atenție.